

Datum : 6 april '10
Aan : De leden van de commissie WMC
Van : M. Haak Tel.: 3500
Onderwerp : Stand van zaken Van Domino naar Stratego/ leerlingstromen in de regio

Hierbij bericht ik u op uw verzoek over de ontwikkelingen rondom het thema Van Domino naar Stratego, de bestuurlijke samenwerking tussen gemeenten en schoolbesturen in De Bilt, Zeist, Houten, Nieuwegein, Maarssen, Woerden en Utrecht, om leerlingstromen voortgezet onderwijs binnen de Utrechtse regio te stabiliseren.

Convenant Stroomlijnen van aanmeldprocedures in de (Stratego)regio

In Utrecht is de schoolkeuze van ouders voor het voortgezet onderwijs sterk regionaal georiënteerd. Ouders, scholen en gemeenten ondervinden hierbij afstemmingsproblemen. Op 19 december 2008 is een convenant getekend tussen de provincie Utrecht, de schoolbesturen en gemeenten in de Stratego-regio (Utrecht, De Bilt, Zeist, Houten, Nieuwegein, Maarssen, Woerden). De afspraken in het convenant gaan over het stroomlijnen van de aanmeldingsprocedures voor het voortgezet onderwijs in de stad Utrecht en de regiogemeenten voor de periode januari 2009 tot en met december 2011. De afspraken hebben tot doel de knelpunten in de aanmelding voor het voortgezet onderwijs in de stad Utrecht en de omliggende gemeenten op te lossen. In de Utrechtse gemeenten bestonden namelijk verschillende aanmeldtermijnen. Door het stroomlijnen van de aanmeldingsprocedures worden leerlingstromen in de Utrechtse regio beter beheersbaar en voorspelbaar. Voor scholen en gemeenten van belang voor planning en huisvesting en voor ouders en leerlingen voor helderheid over de procedure van aanmelding voor het voortgezet onderwijs.

Implementatie afspraken convenant

Een werkgroep met vertegenwoordigers uit het scholenveld begeleidt namens het bestuurlijk overleg Stratego de implementatie van het convenant. De werkgroep wordt gefaciliteerd door de provincie Utrecht. Wat is er intussen gebeurd:

- Scholen voor voortgezet onderwijs in de bij het convenant betrokken gemeenten (Nieuwegein, Woerden, Zeist, De Bilt, Houten, Utrecht) hanteren eenzelfde tijdspad van aanmelding en plaatsing (aanmeldperiode 1e keuze 15 februari – 15 maart, plaatsingsbesluit uiterlijk derde maandag van april, aanmeldperiode 2e keuze uiterlijk laatste week april en plaatsingsbesluit 2e keuze uiterlijk 15 mei);
- Er wordt momenteel een plan van aanpak opgesteld voor de invoering van een regionaal digitaal systeem voor aanmelding, plaatsing en overdracht van leerlingen uit het basis- naar het voortgezet onderwijs. In het bestuurlijk overleg Stratego in juni a.s. zullen de bij het convenant betrokken schoolbesturen en gemeenten hierover een beslissing nemen;
- Er is in beeld gebracht welke citodrempels scholen in de regio hanteren bij toelating tot het voortgezet onderwijs. Op basis daarvan en van landelijke gegevens is een adviestabel opgesteld uitgaande van bandbreedtes. Hierover en de relatie met het advies van de basisschool (wat volgens het convenant leidend is) wordt nog verder gesproken in het bestuurlijk overleg in juni a.s.

Leerlingstromen in de (Stratego)regio

De Intentieverklaring Van Domino naar Stratego, Samen werken aan strategische keuzes voor kansrijk onderwijs, ondertekend op 26 mei 2004, was in mei 2009 afgelopen. Om een basis te leggen voor verdere stappen, heeft de Provincie daarom eind 2008 aan onderzoeksbureau Oberon gevraagd de laatste ontwikkelingen rondom leerlingstromen in de regio in kaart te brengen. Uit dat onderzoek, dat in december 2008 met de bestuurlijke partners is besproken, blijkt dat de uitstroom van leerlingen van stad Utrecht naar de regio stabiel is en dat de stroom leerlingen van de regio naar de stad afneemt. Bovendien vindt tussen de regiogemeenten onderling aanzienlijke in- en uitstroom plaats van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Opvallend is de groei van het aantal allochtonen leerlingen uit de stad die kiezen voor een school in de regio. Tevens trekken de Utrechtse VMBO scholen nauwelijks leerlingen uit de regio aan in tegen stelling tot een aantal jaar geleden (daarvoor is in de gemeente Utrecht in 2008 de Taskforce VMBO¹ opgericht).

Hoe verder?

De meningen over een vervolg op een intentieverklaring cq convenant Van Domino naar Stratego bleken bij de bestuurlijke partners in mei 2009 niet eenduidig. Een werkgroep heeft zich vervolgens namens het bestuurlijke overleg gebogen over de vraag welke afspraken er op regionaal niveau gemaakt konden worden en daarover in februari jl. gerapporteerd aan de bestuurlijke partners. De aanbeveling is om te zoeken naar oplossingen die ook op kleinere schaal uit te voeren zijn, binnen de noodzaak om de bestaande situatie vanuit regionaal perspectief te benaderen. De werkgroep stelt voor om op korte termijn te starten met een praktische exercitie naar oplossingen in een kleiner gebied of subregio binnen de Stratego-regio. Binnen dit gebied (bijvoorbeeld de regio Noordwest; gemeenten Woerden en Utrecht) kan op kleine schaal begonnen worden met het zoeken naar een gemeenschappelijke aanpak van problemen die zijn ontstaan als gevolg van, of een oorzaak zijn van een verschuiving in leerlingstromen. Op het niveau van de subregio kan aan de hand van een gedetailleerde analyse onderzocht worden of en met welke praktische maatregelen de disbalans tussen vraag en aanbod van leerlingen te doorbreken is. De werkgroep pleit bewust voor deze aanpak van onderaf.

In juni a.s. wordt de uitwerking van een concreet regionaal samenwerkingsvoorstel besproken in het bestuurlijk overleg.

¹ Omdat het niet goed ging met de Utrechtse VMBO-scholen, heeft oud onderwijswethouder Rinda den Besten in 2008 het initiatief genomen om een taskforce in te stellen om het negatieve tij (o.m. kwaliteit en sterk teruglopend leerlingaantal) in het Utrechtse VMBO te keren. De Taskforce VMBO stond onder voorzitterschap van Pieter Winsemius. De gemeente Utrecht en Utrechtse scholen en schoolbesturen vormden de belangrijkste partijen van de Taskforce. Op 4 februari 2009 presenteerde de Taskforce VMBO de belangrijkste bevindingen en een plan van aanpak: kleinere VMBO-scholen (maximaal 600 leerlingen per school), meer inspraak van docenten in het beleid van de school om de kwaliteit te verbeteren, een speciale school voor probleemleerlingen en een snel besluit over de bouw van het Limes College in Leidsche Rijn.